

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

P8_TA(2017)0306

Pranešimas dėl 2016 m. Komisijos ataskaitos dėl Turkijos

2017 m. liepos 6 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2016 m. Komisijos ataskaitos dėl Turkijos (2016/2308(INI))

(2018/C 334/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas, visų pirma į 2016 m. lapkričio 24 d. rezoliuciją dėl ES ir Turkijos santykių⁽¹⁾ ir 2016 m. spalio 27 d. rezoliuciją dėl žurnalistų padėties Turkijoje⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. lapkričio 13 d. rezoliuciją dėl Turkijos veiksmų, dėl kurių kyla įtampa Kipro Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje⁽³⁾, ir savo 2015 m. balandžio 15 d. rezoliuciją dėl armėnų genocido 100-ųjų metinių⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 9 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES plėtros politikos (COM(2016)0715 ir 2016 m. ataskaitą dėl Turkijos (SWD(2016)0366),
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 13 d. pirmininkaujančios valstybės narės išvadas ir ankstesnes atitinkamas Tarybos ir Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 3 d. derybų su Turkija programą, ir visų pirma į derybas reglamentuojančius principus,
- atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 18 d. Tarybos sprendimą 2008/157/EB dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Stojimo partnerystės su Turkijos Respublika programoje⁽⁵⁾ (toliau – stojimo partnerystė), ir į ankstesnius 2001 m., 2003 m. ir 2006 m. Tarybos sprendimus dėl stojimo partnerystės,
- atsižvelgdamas į bendrą pareiškimą po 2015 m. lapkričio 29 d. ES ir Turkijos aukščiausiojo lygio susitikimo ir ES ir Turkijos veiksmų planą,
- atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 21 d. Europos bendrijos ir jos valstybių narių paskelbtą pareiškimą, pagal kurį įtraukta nuostata, kad visų valstybių narių pripažinimas yra būtinas derybų elementas, taip pat nustatyta, jog reikia, kad Turkija visiškai ir veiksmingai įgyvendintų Ankaros susitarimo papildomą protokolą, be išankstinių nuostatų ir diskriminacijos pašalinama visas laisvo prekių judėjimo kliūtis visų valstybių narių atžvilgiu,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 46 straipsnį, kuriame nurodoma, kad susitariančios šalys įsipareigoja vykdyti ir įgyvendinti galutinius Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) sprendimus kiekvienoje byloje, su kuria jos susijusios kaip bylos šalys,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Venecijos komisijos nuomones, visų pirma į 2017 m. kovo 10–11 d. nuomones dėl Konstitucijos pakeitimų, kurie bus teikiami balsavimui nacionaliniame referendume, dėl neseniai priimtuose įstatyminiuose dekretuose dėl nepaprastosios padėties numatytų priemonių, susijusių su žiniasklaidos laisve, dėl baudžiamųjų taikos teisėjų pareigų, kompetencijos ir veiklos, į 2016 m. gruodžio 9–10 d. įstatyminius dekretus dėl nepaprastosios padėties Nr. 667–676, priimtus po nepavykusio 2016 m. liepos 15 d. valstybės perversmo, ir 2016 m. spalio 14–15 d. Konstitucijos 83 straipsnio antros pastraipos nuostatų taikymo sustabdymą (parlamentinė neliečiamybė),

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0450.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0423.

⁽³⁾ OL C 285, 2016 8 5, p. 11.

⁽⁴⁾ OL C 328, 2016 9 6, p. 2.

⁽⁵⁾ OL L 51, 2008 2 26, p. 4.

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro 2016 m. liepos 26 d. pareiškimą dėl priemonių, kurių imtasi paskelbus nepaprastą padėtį Turkijoje,
- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 18 d. ES ir Turkijos pareiškimą,
- atsižvelgdamas į 2017 m. kovo 2 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Pirmoji Pabėgėlių Turkijoje rėmimo priemonės metinė ataskaita“ (COM(2017)0130) ir į Komisijos 2017 m. kovo 2 d. Penktąją pažangos, padarytos įgyvendinant ES ir Turkijos pareiškimą, ataskaitą Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai (COM(2017)0204),
- atsižvelgdamas į tai, kad Turkija įsipareigojo įvykdyti Kopenhagos kriterijus, imtis tinkamų ir veiksmingų reformų, puoselėti gerus kaimyninius santykius ir laipsniškai suartėti su ES, ir atsižvelgdamas į tai, kad tokios pastangos turėtų būti laikomos Turkijos galimybe sustiprinti savo institucijas ir tęsti šalies demokratizavimo ir modernizavimo procesą,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 21 d. Komisijos rekomendaciją dėl Tarybos sprendimo, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas su Turkija dėl susitarimo dėl dvišalių lengvatinės prekybos sąlygų taikymo srities išplėtimo ir muitų sąjungos modernizavimo,
- atsižvelgdamas į tai, kad teisinės valstybės principų, visų pirma, be kita ko, valdžių padalijimo principo laikymasis, pagarba demokratijai, saviraiškos ir žiniasklaidos laisvės, žmogaus teisių, mažumų teisių ir religijos laisvės, asociacijų ir taikių protestų laisvės paisymas yra esminiai derybų proceso klausimai pagal Europos Sąjungos narystei taikomus Kopenhagos kriterijus,
- atsižvelgdamas į tai, kad Turkija įvertinta kaip užimanti 155-ą vietą 2017 m. balandžio 26 d. paskelbtame Pasauliniame žiniasklaidos laisvės indekse, yra įvertinta žemesne vieta negu kada nors iki šiol ir kaip viena iš šalių, kurių žurnalistai patyrė daugiausia grasinimų, fizinių išpuolių ir teisminių persekiojimų, įskaitant sulaikymus ir laisvės atėmimo bausmes;
- atsižvelgdamas į tai, kad 2016 m. lapkričio mėn. Parlamentas paragino Komisiją ir valstybes nares laikinai sustabdyti vykstančias stojimo derybas su Turkija ir įsipareigojo tuomet, kai neproporcingos priemonės, taikomos esant nepaprastajai padėčiai Turkijoje, bus panaikintos, persvarstyti savo poziciją, remdamasis patikra, ar teisinės valstybės principai ir pagarba žmogaus teisėms vėl užtikrinama visoje šalyje,
- atsižvelgdamas į krizę Sirijoje, pastangas siekiant ugnies nutraukimo ir takaus susitarimo ir į Turkijos įsipareigojimus didinti stabilumą ir propaguoti gerus kaimyninius santykius aktyviai dedant pastangas siekiant išspręsti neišspręstus dvišalius klausimus, ginčus ir konfliktus su kaimyninėmis šalimis dėl sausumos ir jūrų sienų bei oro erdvės vadovaujantis tarptautiniais susitarimais, įskaitant JT jūrų teisės konvenciją ir JT chartiją,
- atsižvelgdamas į Rusijos dalyvavimą Sirijoje, įskaitant jos paramą Sirijos kariuomenės cheminių ginklų naudojimui, dėl kurio toliau destabilizuojama šalis ir didėja pabėgėlių, ieškančių apsaugos Turkijoje ir ES, skaičius,
- atsižvelgdamas į Turkijos saugumo padėtį, kuri pablogėjo ir šalies viduje, ir už jos ribų, ir šalyje vykdomus teroristinius išpuolius,
- atsižvelgdamas į tai, kad Turkijoje yra daugiausia pabėgėlių visame pasaulyje, įregistruota beveik 3 mln. pabėgėlių iš Sirijos, Irako ir Afganistano, remiantis Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro (UNHCR) duomenimis,
- atsižvelgdamas į Turkijos ekonominę ir finansinę padėtį, kurią iš dalies nulėmė neseniai nuvilnijusi atakų banga ir politinis nestabilumas bei gilesnės ekonominės problemos,

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario mėn. Jungtinių Tautų vyriausiojo Žmogaus teisės reikalų komisaro (JTVPK) ataskaitą „Žmogaus teisių padėtis Turkijos pietryčiuose“,
- atsižvelgdamas į tai, kad Turkija be galo svetingai priėmė didžiulį skaičių šioje šalyje apsigyvenusių pabėgėlių,
- atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 17 d. tarptautinės referendumų stebėjimo misijos pareiškimą dėl preliminarinių faktų ir išvadų,
- atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 25 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 2156 „Demokratinė institucijų veikimas Turkijoje“, kurios rezultatas – atnaujinta stebėsenos procedūra,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A8-0234/2017),

A. atsižvelgdamas į tai, kad milijonai turkų tautybės ir turkų kilmės žmonių dešimtmečiais gyvena valstybėse narėse ir prisideda prie jų gerovės,

Įvadas

1. pabrėžia, kad dėl besitęsiančio karo Sirijoje, didelio pabėgėlių skaičiaus, konflikto pietryčiuose, daugybės žiaurių teroristinių išpuolių ir smurtinio bandymo įvykdyti perversmą, kurio metu nužudyti 248 žmonės, 2016 m. buvo sunkūs metais Turkijos gyventojams; pakartoja, kad griežtai smerkia 2016 m. liepos 15 d. surengtą bandymą įvykdyti perversmą, ir išreiškia savo solidarumą su Turkijos žmonėmis; pripažįsta Turkijos vyriausybės teisę ir pareigą imtis veiksmų, kad kaltininkai būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, užtikrinant, kad būtų paisoma teisinės valstybės principo ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą;

2. vis dėlto pabrėžia, kad priemonės, kurių imtasi esant nepaprastajai padėčiai, yra didelės apimties, neproporcingos ir turi ilgalaikį neigiamą poveikį daugybei piliečių, taip pat pagrindinių laisvių apsaugai šalyje; smerkia kolektyvinių valstybės tarnautojų ir policijos pareigūnų atleidimą iš darbo, masinį žiniasklaidos priemonių likvidavimą, žurnalistų, akademinės bendruomenės atstovų, teisėjų, žmogaus teisių gynėjų, išrinktų ir neišrinktų pareigūnų, saugumo tarnybų darbuotojų ir eilinių piliečių areštus, jų nuosavybės, turto ir pasų konfiskavimą, daugybės mokyklų ir universitetų uždarymą ir dešimtims tūkstančių Turkijos piliečių taikomą draudimą keliauti remiantis įstatymiais dekretais dėl nepaprastosios padėties nepriėmus individualių sprendimų ir neužtikrinant laiku atliekamos teisminės peržiūros galimybes; yra susirūpinęs dėl Turkijos privačių bendrovių ir įmonių konfiskavimo ir kai kuriais atvejais nacionalizavimo; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus kalinius, laikomus neįrodžius jų asmeninio dalyvavimo įvykdant nusikaltimą; tokiomis aplinkybėmis apgailestauja, kad buvo rimtai pažeistos išimtinės parlamento teisės aktų leidybos teisės;

3. pabrėžia, kad geri ES ir Turkijos santykiai ir didelė papildomą naudą duodantis bendradarbiavimas sprendžiant abiem šalims kylančius uždavinius yra strategiškai svarbūs; pripažįsta, kad nuo 2004 m., kai buvo pradėtos stojimo derybos, ir Turkijoje, ir ES vyko vidaus pokyčių procesai; apgailestauja, kad nėra visapusiškai išnaudojamos stojimo priemonės ir kad buvo pastebėta regresija teisinės valstybės principų ir žmogaus teisių srityse, kurie sudaro Kopenhagos kriterijų esmę, ir kad bėgant metams viešoji parama visiškai Turkijos integracijai į ES susilpnėjo abiejose pusėse; ir toliau yra įsipareigojęs bendradarbiauti ir palaikyti konstruktyvų ir atvirą dialogą su Turkijos vyriausybe siekiant spręsti bendrus uždavinius ir įgyvendinti bendrus prioritetus, pvz., regioninio stabilumo, padėties Sirijoje, migracijos ir saugumo prioritetus;

4. atkreipia dėmesį į referendumo, įvykusio 2017 m. balandžio 16 d. esant nepaprastajai padėčiai, rezultatus ir į aplinkybes, dėl kurių nebuvo galima vykdyti sąžiningos kampanijos ir pagrįstai pasirinkti, nes abi kampaniją vykdžiusios šalys neturėjo vienodų sąlygų dėl galimybių ir kadangi buvo pažeistos konstitucinės reformos oponentų teisės; yra labai susirūpinęs dėl įtarimų, kad būta pažeidimų ir plačiai paplitusio sukčiavimo rinkimų metu, įvardytų Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) rinkimų stebėjimo misijos 2017 m. balandžio 17 d. paskelbtose išvadose, keliančiose rimtų abejonių dėl rezultatų galiojimo ir teisėtumo; pritaria tam, kad būtų atliktas visų skundų, susijusių su ESBO ODIHR pareiškime išvardytais pažeidimais, nepriklausomas tyrimas; atkreipia dėmesį į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos sprendimą atnaujinti Turkijos stebėsenos procesą;

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

5. pabrėžia, kad Turkija privalo vykdyti savo įsipareigojimus kaip Europos Tarybos narė; ragina Turkiją ir toliau laikytis savo Europos Tarybos narės įsipareigojimų ir įgyvendinti konstitucinius ir teisminės sistemos pakeitimus ir reformas bendradarbiaujant su Venecijos komisija ir pagal jos kriterijus;
6. griežtai smerkia tai, kad Turkijos Prezidentas ir įvairūs kiti politikai ne kartą išreiškė paramą mirties bausmės taikymo atnaujinimui; primena, kad besąlygiškas mirties bausmės atsisakymas yra esminis ES narystės reikalavimas ir pabrėžia, kad mirties bausmės taikymo atnaujinimas pažeistų Turkijos tarptautinius įsipareigojimus, galėtų sukelti abejonių dėl Turkijos narystės Europos Taryboje ir paskatinti nedelsiant nutraukti stojimo į ES derybas ir pasirengimo narystei paramą; pabrėžia, kad, jei Turkijoje bus surengtas referendumas dėl mirties bausmės taikymo atnaujinimo, valstybės narės turi teisę atsisakyti sudaryti sąlygas šiam balsavimui savo atitinkamose šalyse;
7. primena savo poziciją nuo 2016 m. lapkričio mėn. išaldyti Turkijos stojimo procesą;
8. prašo Komisijos ir valstybių narių laikantis derybos programos nedelsiant oficialiai sustabdyti derybas dėl narystės su Turkija, jei konstitucinės reformos dokumentų rinkinys bus įgyvendintas be pakeitimų; pabrėžia, atsižvelgdamas į Venecijos komisijos pastabas dėl konstitucinės reformos, kad siūlomi Konstitucijos pakeitimai nesuderinami su pagrindiniais valdžių atskyrimo principais, juose nenumatoma pakankama stabdžių ir atsvarų sistema ir jie neatitinka Kopenhagos kriterijų; prašo Komisijos, valstybių narių ir Turkijos surengti atvirą ir sąžiningą diskusiją apie abipusio intereso sritis, dėl kurių būtų galima bendradarbiauti glaudžiau; pabrėžia, kad bet koks ES ir Turkijos tarpusavio politinis įsipareigojimas turėtų būti pagrįstas sąlygiškumo nuostatomis, susijusiomis su pagarba demokratijai, teisinės valstybės principams ir pagrindinėms teisėms;

Žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės

9. apgailestaudamas pažymi, kad neproporcingos priemonės, kurių imtasi po nepaprastosios padėties paskelbimo, vykdant sulaikymus, atleidimus iš darbo, areštus ir turto konfiskacijas, buvo nukreiptos ne tik prieš tūkstančius tariamų F. Güleno judėjimo narių ir (arba) rėmėjų, bet ir apskritai prieš turinčius kitokią nuomonę asmenis ir visų pirma opozicijos politines partijas; vis dar laukia įtikinamų įrodymų, susijusių su valstybės perversmą įvykdyti bandžiusiais asmenimis; griežtai smerkia 11 parlamento narių, priklausančių Liaudies demokratinei partijai (HDP), įskaitant jos pirmininkus Figeną Yuksekdağą ir Selahattiną Demirtasą, vieno parlamento nario, priklausančio Liaudies demokratinės partijai, ir 85 kurdų savivaldybių merų įkalinimą; primygtinai ragina Turkijos vyriausybę nedelsiant atšaukti nepaprastąją padėtį; išpėja dėl piktnaudžiavimo kovos su terorizmu priemonėmis įteisinant represijas žmogaus teisių srityje; ragina Europos Žmogaus Teisių Teismą (EŽTT) nedelsiant priimti svarstyti pirmąsias pavyzdines bylas ir užtikrinti, kad pirmieji teismo procesai būtų užbaigti kuo greičiau, nes, regis, nesama veiksmingų nacionalinių teisinės gynybos priemonių;
10. ragina Turkijos valdžios institucijas nuodugnai ištirti įtarimus dėl labai netinkamo elgesio su kalininiais, apie kuriuos pranešė keletas žmogaus teisių organizacijų, ir ragina kaltus dėl žmogaus teisių pažeidimų asmenis patraukti atsakomybėn ir nubausti; yra labai susirūpinęs dėl kalinimo sąlygų; ragina nedelsiant paskelbti naujausias Europos Tarybos kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio ir baudymo prevencijos komiteto ataskaitas ir ragina Turkijos valdžios institucijas leisti nacionaliniams ir tarptautiniams stebėtojams stebėti sulaikymo centrus;
11. ragina Turkijos vyriausybę užtikrinti visiems asmenims, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, galimybę pasinaudoti tinkamomis ir veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis ir teismine peržiūra laikantis teisinės valstybės principo; pabrėžia, kad nekaltumo prezumpcija yra pagrindinis konstitucinės valstybės principas; pažymi, kad Turkijoje vis tebesitęsiant nepaprastajai padėčiai pirmąsias penkias jų sulaikymo dienas areštuoti piliečiai neturi teisės į teisinę pagalbą, apgailestauja dėl griežtų apribojimų, taikomų sulaikytųjų teisei kreiptis į advokatą; pabrėžia, kad nuo 2016 m. liepos mėn. Turkijos Konstituciniam Teismui pateikta daugiau nei 100 000 skundų, o jis pareiškė neturįs kompetencijos dėl nepaprastosios padėties dekreto; ragina Turkiją kuo skubiau reformuoti Nepaprastosios padėties praktikos tyrimo komisiją taip, kad ji taptų tvirta, nepriklausoma ir visapusiškai įgaliota komisija, kuri galėtų atskirai svarstyti visus atvejus, veiksmingai apdoroti didžiulį skaičių prašymų, kuriuos ji gaus, ir užtikrins, kad nebus netinkamai vilkinama teisminė peržiūra;

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

12. griežtai smerkia didelį regresą, saviraiškos laisvės pažeidimus ir rimtus žiniasklaidos laisvės pažeidimus, įskaitant neproporcingus žiniasklaidos interneto svetainėms ir socialinės žiniasklaidos priemonėms taikomus draudimus; susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad uždaryta maždaug 170 žiniasklaidos priemonių, iš kurių beveik visos yra kurdų kalba veikusios priemonės, ir kad įkalinta daugiau kaip 150 žurnalistų; pabrėžia, kad Turkijos sprendimas blokuoti prieigą prie tinklapio „Wikipedia“ yra rimtas pasikėsinimas į informacijos laisvę; atkreipia dėmesį į blogėjančių Turkijos reitingą organizacijos „Žurnalistai be sienų“ skelbiamame spaudos laisvės indekse, pagal kurį Turkija dabar užima 155-ą vietą tarp 180 šalių; primena, kad laisva ir pliuralistinė spauda, įskaitant laisvą ir atvirą internetą, yra esminė bet kokios demokratinės sistemos dalis, ir primygtinai ragina Turkijos vyriausybę nedelsiant paleisti visus neteisėtai sulaikytus žurnalistus; ragina Turkijos vyriausybę leisti buvusiam EP nariui ir Jungtinio parlamentinio komiteto pirmininkui Joostui Lagendijkui sugrįžti pas savo šeimą į Turkiją;

13. reiškia didelį susirūpinimą dėl nuolat blogėjančios padėties Turkijos pietryčiuose, visų pirma tuose regionuose, kuriuose nustatyta komendanto valanda, panaudota pernelyg didelė jėga ir kolektyvinė baudmė taikyta visiems gyventojams, ir kur, kaip pranešama, apie 2 000 žmonių buvo nužudyta vykdamas saugumo operacijas, ir vertinama, kad laikotarpiu nuo 2015 m. liepos mėn. iki 2016 m. gruodžio mėn. apie pusė milijono žmonių tapo perkeltaisiais asmenimis; atkreipia dėmesį į tai, kad vietos prokurorai nuolat atsisako pradėti nužudymų, apie kuriuos pranešama, tyrimus ir kad nepriklausomiems stebėtojams uždrausta patekti į šią sritį; primena, kad Turkijos vyriausybės pareiga – ginti visus savo piliečius, nepriklausomai nuo jų kultūrinių ar religinių ištakų ir tikėjimo; apgailestauja dėl plačiai paplitusios ekspropriacijos praktikos, apimančios savivaldybėms priklausančią nuosavybę ir taip pat bažnyčios nuosavybę, nes tai yra religinių mažumų teisių pažeidimas; yra įsitikinęs, kad tik teisingas politinis kurdų klausimo sprendimas gali užtikrinti tvarų stabilumą ir gerovę regione ir visoje Turkijoje, ir todėl ragina abi šalis grįžti prie derybų stalo; atkreipia dėmesį į keletą įstatymų, įskaitant 2016 m. priimtą Įstatymą Nr. 6722 dėl saugumo pajėgų, dalyvaujančių kovojant su teroristinėmis organizacijomis, teisinės apsaugos, kurie sukūrė saugumo pajėgų sistemingo nebaudžiamumo atmosferą;

14. smerkia Turkijos parlamento sprendimą nekonstituciniu būdu panaikinti didelio skaičiaus parlamento narių imunitetą, įskaitant 55 iš 59 HDP priklausančių parlamento narių, taip sudarant sąlygas suimti opozicijos politikus ir stipriai pakenkti parlamento kaip demokratinės institucijos įvaizdžiui; pabrėžia, kad Turkijos Didysis Nacionalinis Medžlisas turėtų būti svarbiausia Turkijos demokratijos institucija ir turėtų atstovauti visiems piliečiams vienodomis sąlygomis; apgailestauja dėl aukštos rinkimų ribos;

15. yra susirūpinęs, kad teisėjai ir prokurorai toliau patiria didelį politinį spaudimą ir kad 4 000 jų, t. y. beveik ketvirtadalis visų teisėjų ir prokurorų, buvo atleisti iš darbo arba suimti ir buvo konfiskuotas jų turtas; ragina Turkiją atkurti ir įtvirtinti visas teises garantijas siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai paisoma teisminių institucijų nepriklausomumo, be kita ko, iš dalies pakeičiant Įstatymą dėl Aukščiausiosios teisėjų ir prokurorų tarybos (HSYK), kad būtų galima sumažinti vykdomosios valdžios įtaką šioje taryboje; yra itin susirūpinęs dėl to, kad atrodo, jog baudžiamųjų bylų taikos teisėjų institucija, kurią 2014 m. birželio mėn. įsteigė valdžioje buvusi vyriausybė, paversta priekabiavimo priemone siekiant nuslopinti opoziciją ir kontroliuoti plačiai visuomenei prieinamą informaciją;

16. yra rimtai susirūpinęs dėl to, kad trūksta pagarbos religijos laisvei ir kad diskriminuojamos religinės mažumos, įskaitant krikščionis ir alevitus, taip pat dėl smurto dėl religinių priežasčių, įskaitant žodinius ir fizinius išpuolius, stigmatizaciją ir socialinį spaudimą mokyklose, ir dėl problemų, susijusių su teisėtai steigiamais maldos namais; ragina Turkijos valdžios institucijas skatinti teigiamas ir veiksmingas reformas minties, sąžinės ir religijos laisvių srityje ir suteikti galimybę religinėms bendruomenėms įgyti juridinio asmens statusą, sudarant sąlygas labdaros fondams išsirinkti savo valdymo organus, panaikinti visus apribojimus, susijusius su dvasininkų mokymu, skyrimu ir pareigų perėmimu, laikantis atitinkamų EŽTT sprendimų ir Venecijos komisijos rekomendacijų, taip pat panaikinti bet kokios formos religiniais motyvais grindžiamą diskriminaciją ar kliūtis; ragina Turkiją gerbti Ekumeninio patriarchyto išskirtinį pobūdį ir svarbą ir pripažinti jo kaip juridinio asmens statusą; pakartoja, jog reikia leisti vėl atidaryti Chalkės seminariją ir panaikinti visas kliūtis jai tinkamai veikti; yra susirūpinęs dėl pastaruoju metu konfiskuotų bažnyčių Diyarbakyro regione; ragina vyriausybę grąžinti jas teisėtiems savininkams; primygtinai ragina Turkijos valdžios institucijas rimtai kovoti su visomis antisemitizmo apraiškomis visuomenėje;

17. ragina Turkiją apsaugoti pažeidžiamiausių grupių ir mažumoms priklausančių asmenų teises; apgailestauja, kad LGBTI asmenų eitynės Ankaroje ir Stambule buvo uždraustos trečius metus iš eilės, buvo malšinamos ir tapo policijos smurto objektu; yra labai susirūpinęs dėl smurto dėl lyties, diskriminacijos, prieš mažumas nukreiptų neapykantą kurstančių kalbų, neapykantos nusikaltimų ir LGBTI asmenų žmogaus teisių pažeidimų; ragina Turkiją imtis tinkamų

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

priemonių siekiant užkirsti kelią neapykantą mažumoms kurstančioms kalboms ir neapykantos nusikaltimams ir už juos bausti; ragina Turkiją suderinti savo vidaus teisės aktus su Europos Tarybos Stambulo konvencija, kurią ji ratifikavo 2014 m.; palankiai vertina vyriausybės nacionalinę strategiją ir veiksmų planą, skirtą romams, ir ragina Turkijos vyriausybę pradėti įgyvendinti šią strategiją ir nustatyti stebėsenos ir vertinimo mechanizmą; ragina valdžios institucijas šalinti pagrindines romų socialinės įtraukties kliūtis; ragina Turkiją užtikrinti visapusišką visų piliečių lygybę ir spręsti problemas, su kuriomis susiduria mažumų nariai, visų pirma susijusias su švietimu ir nuosavybės teisėmis; pažymi, kad, vykdamas Kopenhagos kriterijus, mažumos taip pat turėtų turėti teisę valstybinėse mokyklose įgyti išsilavinimą savo gimtąja kalba; primena, kad svarbu įgyvendinti Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją dėl Imbrozo ir Tenedo, ir ragina Turkiją padėti repatrijuoti mažumų šeimas, kurios nori grįžti į salas; palankiai vertina tai, kad Imbrozo saloje atidaromos graikų mažumos mokyklos, nes tai yra teigiamas žingsnis;

18. ragina Turkijos vyriausybę gerbti ir visapusiškai įgyvendinti teisinius išsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė kultūros paveldo apsaugos srityje, ir, visų pirma, sąžiningai parengti integruotą armėnų, graikų, asirų ir kito kultūros paveldo, sunaikinto ar sugriauto per pastarąjį amžių, sąrašą; ragina Turkiją ratifikuoti 2005 m. UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo; ragina Turkiją bendradarbiauti su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, visų pirma su Europos Taryba, dėl kovos su prekyba žmonėmis ir jos prevencijos, taip pat dėl tyčinio kultūros paveldo naikinimo;

19. palankiai vertina iniciatyvas, kurių ėmėsi atskiros valstybės narės, paspartinusios prieglobsčio procedūras Turkijos piliečiams, persekiojamiems pagal nepaprastosios padėties dekretus;

ES ir Turkijos santykiai

20. ragina stiprinti ES ir Turkijos santykius pagrindinėse bendro intereso srityse, pavyzdžiui, kovos su terorizmu, migracijos, energetikos, ekonomikos ir prekybos srityse, ir primena, kad dialogas ir bendradarbiavimas turėtų būti palaikomas ir skatinamas; mano, kad ES ir Turkijos bendradarbiavimas šiose srityse yra investicija į stabilumą ir klestėjimą ir Turkijoje, ir ES, jeigu yra grindžiamas visapusiška visų šalių pagarba išsipareigojimams dėl pagrindinių teisių ir pagrindinių laisvių; mano, kad pilietinės visuomenės narių tarpusavio bendradarbiavimas yra labai svarbus, ir ragina šiuos ryšius stiprinti;

21. ragina Turkiją labiau suderinti savo užsienio politiką su ES politika; ragina ES ir Turkiją glaudžiau bendradarbiauti bei koordinuoti užsienio politikos iššūkius; laikosi nuomonės, kad Turkijos užsienio reikalų ministras tam tikrais atvejais, kai tikslinga, turėtų būti kviečiamas dalyvauti Užsienio reikalų tarybos posėdžiuose; rekomenduoja Tarybai pakviesti Turkijos vyriausybę į aukščiausiojo lygio susitikimą siekiant aptarti ES ir Turkijos santykius;

22. mano, kad, stiprinant prekybos santykius, Turkijos ir ES valstybių narių piliečiai galėtų gauti konkrečios naudos, ir todėl, atsižvelgdamas į dabartinius muitų sąjungos trūkumus, pritaria Komisijos pasiūlymui pradėti derybas dėl muitų sąjungos modernizavimo; primena, kad ES yra pagrindinė Turkijos prekybos partnerė ir kad du trečdaliai tiesioginių užsienio investicijų (TUI) Turkija gauna iš ES valstybių narių; taip pat pabrėžia ekonominę Turkijos, kaip augančios rinkos, reikšmę ES; mano, kad socialinių partnerių dalyvavimas derybose yra itin svarbus; ragina Komisiją į sustiprintą Europos Sąjungos ir Turkijos muitų sąjungą įtraukti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių nuostatą, kaip pagrindinę būtina sąlygą numatant žmogaus teises ir pagrindines laisves; primena, kad visomis muitų sąjungos teikiamomis galimybėmis bus galima pasinaudoti tik tada, kai Turkija visapusiškai įgyvendins papildomą protokolą visų valstybių narių atžvilgiu; atkreipia dėmesį į Komisijos išvadą, kad tolesnė prekybos integracija su ES būtų paskatinta, jei Turkija pašalintų muitų sąjungos veikimui trukdančias kliūtis;

23. atkreipia dėmesį į tai, kad vizų režimo liberalizavimas yra labai svarbus Turkijos piliečiams, ypač verslininkams ir ES gyvenantiems turkų kilmės žmonėms, ir padės stiprinti žmonių tarpusavio ryšius; ragina Turkijos vyriausybę visapusiškai įvykdyti likusius kriterijus, kaip tai nurodyta vizų režimo liberalizavimo veiksmų plane; pabrėžia, kad kovos su terorizmu teisės aktų persvarstymas yra pagrindinė sąlyga siekiant užtikrinti pagrindines teises ir laisves ir kad vizų režimo liberalizavimas bus įmanomas tik tada, kai bus įvykdyti visi kriterijai;

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

24. pabrėžia kovos su korupcija svarbą ir primena Komisijos išvadas, kad korupcija tebėra paplitusi daugelyje sričių ir toliau išlieka rimta problema; yra susirūpinęs, kad pažanga tyrimų, baudžiamojo persekiojimo ir apkaltinamųjų nuosprendžių aukšto lygio pareigūnų korupcijos bylose išlieka lėta;

25. ragina Komisiją atsižvelgti į naujausius pokyčius Turkijoje atliekant 2017 m. Turkijos pasirengimo narystei pagalbos priemonės (PNPP) lėšų laikotarpio vidurio peržiūrą ir sustabdyti pasirengimo narystei lėšų skyrimą, jei stojimo derybos būtų sustabdytos; ragina Komisiją, jei šis scenarijus pasitvirtintų, panaudoti šias lėšas siekiant tiesiogiai paremti Turkijos pilietinę visuomenę ir pabėgėlius Turkijoje, daugiau investuoti į žmonių tarpusavio ryšių ir mainų programas, pvz., „Erasmus +“ studentams, akademinės bendruomenės atstovams ir žurnalistams;

26. kuo griežčiausiai smerkia visus teroristinius išpuolius Turkijoje ir tvirtai palaiko Turkijos gyventojus mūsų bendroje kovoje su terorizmu; atkreipia dėmesį į dvišalius ES valstybių narių ir Turkijos santykius bendradarbiaujant kovos su terorizmu srityje „užsienio kovotojų“ klausimu; pabrėžia, kad glaudus Europolo ir Turkijos teisėsaugos agentūrų bendradarbiavimas yra itin svarbus siekiant veiksmingai kovoti su terorizmu; pakartoja, kad smerkia tai, jog Kurdistano darbininkų partija (PKK), kuri nuo 2002 m. yra įtraukta į ES teroristinių organizacijų sąrašą, vėl griebėsi smurto, ir ragina ją sudėti ginklus ir naudoti taikias ir teisėtas priemones savo lūkesčiams išreikšti; pabrėžia, kad taikus kurdų klausimo sprendimas yra taip pat būtinas Turkijos demokratinei ateičiai ir bus pasiektas tik dalyvaujant visoms susijusioms šalims ir demokratinėms jėgoms; ragina atnaujinti derybas, kad būtų pasiektas visapusiškas ir tvarus kurdų klausimo sprendimas; ragina valstybes nares užtikrinti teisės aktų, pagal kuriuos draudžiama naudoti į ES teroristinių organizacijų sąrašą įtrauktų organizacijų ženklus ir simbolius, įgyvendinimą;

27. apgailestauja dėl Turkijos vyriausybės sprendimo neleisti Vokietijos parlamento nariams apsilankyti Vokietijos karinių pajėgų Indžirlike, nes tai reiškia, kad jie dabar bus perkelti į NATO nepriklausančią šalį, o tai didelis žingsnis atgal užtikrinant veiksmingą bendradarbiavimą tarp NATO sąjungininkių kovojant su terorizmu;

28. palankiai vertina Turkijos vyriausybės ir vietos NVO pastangas ir gyventojų parodytą svetingumą priimant apie 3 mln. pabėgėlių; atkreipia dėmesį į ES ir Turkijos pareiškimą dėl migracijos ir primygtinai ragina valstybes nares inicijuoti savanorišką perkėlimo programą, skirtą labiausiai pažeidžiamiems pabėgėliams Turkijoje; ragina Komisiją užtikrinti ilgalaikes investicijas, skirtas pabėgėliams ir juos priimančioms bendruomenėms Turkijoje, ir užtikrinti tinkamą lėšų panaudojimą; ragina Turkijos vyriausybę suteikti leidimus dirbti visiems pabėgėliams iš Sirijos ir teikti jiems sveikatos priežiūros paslaugas, suteikti galimybę gauti išsilavinimą sirų vaikams; ragina Ankarą ir ES toliau dėti pastangas vykdant koordinuotą patruliavimą Egėjo jūroje, stiprinti pastangas kovojant su neteisėtu migrantų gabenimu ir visiškai bei veiksmingai įgyvendinti ES ir Turkijos readmisijos susitarimą ir dvišalius readmisijos susitarimus, pasirašytus su Bulgarija ir Graikija;

29. griežtai smerkia prezidento R. T. Erdogano pareiškimus, kuriuose jis kaltino kai kuriuos ES lyderius vykdant tam tikrą „nacių praktiką“, o jų šalių piliečius esant „naciais“; atkreipia dėmesį į tai, kad tęstinis svaidymasis tokiais nepagrįstais pareiškimais kenkia Turkijos, kaip politinės partnerės, patikimumui ir kad vidaus konfliktų perkėlimas į užsienio politiką kelia grėsmę taikiam visuomenės sambūviui tose valstybėse narėse, kuriose yra didelės turkų kilmės asmenų bendruomenės; pabrėžia, kad Turkijos vyriausybė turi susilaikyti nuo nuolatinių pastangų mobilizuoti Turkijos išeiviją valstybės narės savo tikslams; susirūpinęs atkreipia dėmesį į pranešimus apie galimą spaudimą Turkijos išeivių bendruomenės nariams, gyvenantiems valstybėse narėse, ir smerkia Turkijos valdžios institucijų vykdomą užsienyje gyvenančių ir dvigubą pilietybę turinčių piliečių sekimą; yra susirūpinęs dėl to, kad daugelio asmenų pasai panaikinami, taip daug žmonių netenka pilietybės ir pažeidžiama 1954 m. Konvencija dėl asmenų be pilietybės statuso ir 1961 m. Jungtinių Tautų konvencija dėl pilietybės neturinčių asmenų skaičiaus mažinimo, ir yra susirūpinęs dėl to, kad pranešama apie Turkijos konsulatų atsiskyrimą teikti paslaugas kai kuriems savo piliečiams;

30. pakartoja, kad geri kaimyniniai santykiai yra svarbūs; atsižvelgdamas į tai, ragina Turkiją laikantis JT Chartijos nuostatų ir tarptautinės teisės labiau stengtis išspręsti esamas dvišales problemas, įskaitant neišspręstus teisinius įsipareigojimus ir ginčus su artimiausiomis kaimyninėmis šalimis dėl sausumos ir jūrų sienų bei oro erdvės; ragina Turkijos vyriausybę pasirašyti ir ratifikuoti Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (angl. UNCLOS); primygtinai ragina Turkijos vyriausybę nutraukti nuolatinius Graikijos oro erdvės ir teritorinių vandenų pažeidimus, taip pat gerbti visų savo kaimynų teritorinį vientisumą ir suverenumą; apgailestauja dėl to, kad Turkijos Didžiojo Nacionalinio Medžliso paskelbta karo su Graikija grėsmė vis dar neatšaukta;

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

31. ragina Turkiją ir Armėniją stengtis normalizuoti santykius; pabrėžia, kad Turkijos ir Armėnijos sienos atidarymas galėtų pagerinti santykius, ypač kalbant apie tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir ekonominę integraciją;

32. ragina Turkijos vyriausybę sustabdyti savo planus statyti Akuju atominę elektrinę; atkreipia dėmesį į tai, kad numatyta statybos vieta yra regione, kuriame gali būti didelių žemės drebėjimų, tad ji kelia didelę grėsmę ne tik Turkijai, bet ir visam Viduržemio jūros regionui; todėl prašo Turkijos vyriausybės prisijungti prie Espo konvencijos, kurią pasirašiusios šalys įsipareigoja pranešti viena kitai apie svarstomus didelius projektus, galinčius turėti didelį neigiamą poveikį aplinkai didelėje teritorijoje nepaisant sienų, ir tarpusavyje dėl jų konsultuotis; šiuo tikslu prašo Turkijos vyriausybės įtraukti kaimyninių šalių, pvz., Graikijos ir Kipro, vyriausybes arba bent su jomis konsultuotis toliau plėtojant Akuju elektrinės projektą;

33. pabrėžia, kad, jei būtų išspręsta Kipro problema, teigiamą poveikį pajustų visas regionas, o pirmiausia naudosis to turėtų ir graikų kilmės, ir turkų kilmės kipriečiai; palankiai vertina 2014 m. vasario 11 d. bendrą deklaraciją kaip pagrindą susitarimui ir teigiamai vertina Kipro graikų ir turkų bendruomenių vadovų pasiektą didelę pažangą derybose dėl susijungimo; palankiai vertina dviejų lyderių susitarimą dėl kelių pasitikėjimo stiprinimo priemonių ir primygtinai ragina įgyvendinti visas sutartas priemones; palankiai vertina keitimąsi pageidaujama žemėlapiu (tai iki šiol precedento neturėjęs dalykas) ir pirmąją konferenciją dėl Kipro, surengtą Ženevoje kartu su valstybėmis garantais ir dalyvaujant ES, ir remia jos tęstinumą, siekiant abiem pusėms priimtino susitarimo dėl skyriaus apie saugumą ir garantijas; pritaria teisingam, visapusiškam ir perspektyviam susitarimui, pagrįstam dviejų bendruomenių, dviejų zonų federacija, kuri turėtų vieną tarptautinį teisės subjekto statusą, vieną aukščiausiąją valdžią ir vieną pilietybę ir kurioje abi bendruomenės būtų politiškai lygios, vadovaujantis atitinkamomis JT Saugumo Tarybos rezoliucijomis, tarptautine teise, ES *acquis* ir laikantis principų, kuriais grindžiama Sąjunga; palankiai vertina intensyvesnį šalių bendradarbiavimą siekiant išspręsti Kipro problemą; tikisi, kad Turkija rodys aktyvią paramą derybose siekiant greitai ir sėkmingai jas užbaigti, ir pakartoja, kad Turkijos įsipareigojimas ir indėlis siekiant visapusiško sprendimo ir toliau yra itin svarbūs; ragina visas susijusias šalis aktyviai remti derybų procesą, prisidėti prie teigiamų rezultatų ir išnaudoti visas esamas galimybes; ragina Komisiją pasinaudoti visais savo ištekliais siekiant visapusiškai paremti sėkmingą susivienijimo proceso užbaigimą;

34. dar kartą ragina Turkiją pradėti karinių pajėgų išvedimą iš Kipro, perduoti užtvirtą Famagustos zoną Jungtinėms Tautoms pagal JT Saugumo Tarybos (JT ST) rezoliuciją Nr. 550 (1984 m.) ir susilaikyti nuo veiksmų, keičiančių demografinę salos pusiausvyrą, vykdant neteisėtą gyvenviečių politiką; pažymi, kad būtina gerai pasiręsti ES teisyno įgyvendinimui būsimoje turkų kilmės kipriečių federacinėje valstijoje išgaliojus susitarimui dėl sprendimo; šiuo atžvilgiu pripažįsta tolesnį dviejų bendruomenių *ad hoc* komiteto darbą dėl pasirėngimo narystei ES; įsipareigoja stiprinti savo pastangas siekiant bendradarbiauti su Kipro turkų bendruomene jai rengiantis visiškai integruotis į ES ir ragina Komisiją bei valstybes nares padaryti tą patį; giria svarbų Be žinios dingusių asmenų paieškos komiteto (angl. CMP), kuris ieško ir turkų kilmės, ir graikų kilmės dingusių kipriečių, darbą ir palankiai vertina tai, kad buvo užtikrintos geresnės galimybės pateikti į atitinkamas vietas, įskaitant karines zonas; ragina Turkiją padėti CMP komitetui, teikiant informaciją iš savo karinių archyvų; ragina ypatingai atsižvelgti į CMP atliekamą darbą ir šiuo požiūriu palankiai vertina tai, kad paskirtas Europos Parlamento nuolatinis pranešėjas dingusių asmenų klausimu;

35. pripažįsta, kad Kipro Respublika turi teisę sudaryti dvišalius susitarimus dėl savo išskirtinės ekonominės zonos; primena savo raginimą Turkijai gerbti visų ES valstybių narių suverenias teises, įskaitant teises į gamtos išteklių geologinius žvalgytus ir eksploatavimą, kai toks žvalgytas ar eksploatavimas vykdomas laikantis ES *acquis* ir tarptautinės teisės; ragina Turkiją pradėti taikų ginčų sprendimą ir susilaikyti nuo bet kokių grasinimų ar veiksmų, kurie galėtų turėti neigiamą poveikį geriems kaimyniniams santykiams;

36. tvirtai tiki, kad tik patikimas politinis sprendimas užtikrins Sirijai stabilumą ir sudarys sąlygas galutiniam ISIS („Da'esh“) ir kitų Sirijoje veikiančių teroristinių grupuočių, kurias nurodė JT, pralaimėjimui; dar kartą patvirtina JT vadovaujamo Ženevos proceso viršenybę; pripažįsta pastangas, dedamas susitikimuose Astanoje, siekiant galutinai nutraukti karo veiksmus ir įsteigti trišalį mechanizmą, kuris stebėtų ir užtikrintų visišką paliaubą; ragina visus garantus, įskaitant Turkiją, laikytis savo įsipareigojimų ir užtikrinti visišką paliaubą įgyvendinimą bei daryti pažangą sudarant sąlygas

2017 m. liepos 6 d., ketvirtadienis

visiškai nekliudomam humanitarinės pagalbos teikimui visos šalies mastu, panaikinant apsiaustis ir išlaisvinant visus savavališkai sulaikytus asmenis, visų pirma moteris ir vaikus, laikantis JT Saugumo Tarybos rezoliucijos Nr. 2268; pakartoja raginimą Turkijai gerbti visų savo kaimynų teritorinį vientisumą ir suverenumą;

37. ragina išversti šią rezoliuciją į turkų kalbą;

o

o o

38. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliojotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybėms narėms.
